

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 4 КУРСУ
ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ**

Завдання з педагогіки: підготувати та провести заліковий позакласний захід з мови або літератури, конспект (або сценарій заходу та додаткові матеріали) якого повинен бути наданий на перевірку разом з іншими звітними матеріалами виробничої практики.

I. Загальна характеристика виховного заходу:

- виховна, пізнавальна та розвивальна мета;
- форма проведення (класна година, диспут, колективна творча справа, екскурсія тощо);
- місце проведення заходу і його тривалість;
- обладнання;
- використана література, методичні розробки тощо.

II. Зміст виховного заходу (загальний варіант):

- вступна частина: вступне слово учителя, організація заходу, актуалізація теми заходу;
- основна частина: викладення інформаційного матеріалу, обговорення дискусійних питань, розв'язання поставлених практичних завдань, реалізація підготовленого сценарію;
- заключна частина: підведення підсумків, рекомендації і пропозиції учням.

III. Опис виховного заходу, що проводиться у формі колективної творчої справи (далі КТС):

- попередня робота вихователя: доведення мети і завдань КТС до учнів,
- зацікавлення їх творчою роботою;
- колективне планування КТС, робота у мікроколективах, розподіл обов'язків;
- колективна підготовка справи: робота з мікроколективами, консультації, репетиції фрагментів (при потребі), підбір ведучого (ведучих), стимулювання спільної роботи;
- сценарій проведення колективної творчої справи: письмовий та усний аналіз;
- виконання прийнятих рішень, реалізація пропозицій, зроблених у процесі обговорення.

Завдання з психології: обрати одного учня або ученицю в класі для вивчення його/її індивідуальних особливостей; скласти психолого-педагогічну характеристику учня / учениці, спираючись на наведену нижче схему.

Важливо використовувати основні емпіричні методи психолого-педагогічних досліджень: а) спостереження; б) анкетування; в) бесіда; г) аналіз документації (класний журнал, щоденник, зошити, творчі роботи та ін.); д) тестування.

**Орієнтовна схема
психолого-педагогічної характеристики учня /учениці**

I. Загальні відомості:

- прізвище, ім'я;
- дата народження, клас;
- загальний фізичний розвиток, стан здоров'я;
- навчальна успішність;
- інформація про сім'ю, умови проживання в родині.

II. Рівень розвитку пізнавальних процесів.

Аналіз проводиться на основі експериментального вивчення особливостей основних пізнавальних психічних процесів (уваги, пам'яті, мислення) шляхом тестування, спостереження та бесіди з учнем / ученицею.

Тести для визначення рівня розвитку пізнавальних психічних процесів містяться в збірках з психодіагностики, зокрема:

– Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник [Текст] / [уклад.: М. В. Лемак, В. Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.

– Періг І. М. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І. М.. Тернопіль : СМП «Тайп», 2015. 116 с.

ЦЕ ВАЖЛИВО! Протоколи тестування обов'язково додаються до звіту.

Те, на що слід звернути увагу під час бесіди й спостереження:

- як учень / учениця керує своєю увагою;
- як запам'ятовує інформацію в процесі навчання;
- що робить, коли чогось не розуміє;
- які предмети даються легко / важко;
- які предмети подобаються й чому.

Дані, отримані в результаті тестування, спостереження та бесіди, порівнюються й аналізуються. Після цього робиться висновок про рівень розвитку пізнавальних психічних процесів учня / учениці.

При написанні характеристики в цьому пункті можна орієнтуватися на такі моменти:

- особливості уваги (ступінь розвитку довільної уваги, її зосередженість, здатність до розподілу);
- швидкість осмислення навчального матеріалу;
- рівень і характер розвитку пам'яті (заучування чи осмислене вивчення, чи володіє прийомами довільного запам'ятовування, легкість відтворення матеріалу; індивідуальні особливості пам'яті);
- розвиток мислення (чи вміє порівнювати, узагальнювати, робити

самостійні висновки, чи швидко знаходить шляхи вирішення завдання);

- розвиток мовлення (словарний запас, емоційність мовлення, уміння висловити свою думку письмово й усно);

- розвиток уяви (рівень розвитку творчої уяви).

III. Характеристика емоційної та вольової сфер (домінуючий настрій, самооцінка, рівень та характер тривожності, особливості вольових якостей, самоконтроль, як поводить, якщо щось не виходить).

На основі спостереження й бесіди виявити:

- чи стриманий учень / учениця у прояві почуттів;
- який настрій переважає;
- які люди більше подобаються: веселі чи серйозні, чому;
- як поводить, коли щось не виходить;
- особливості вольових якостей;
- рівень і характер самооцінки;
- рівень і характер тривожності (визначити за допомогою тестування).

IV. Ставлення до навчання, мотивація навчання.

Провести бесіду за такими орієнтовними запитаннями:

- що думає учень / учениця з приводу навчання (для чого взагалі, а також йому особисто потрібно навчання);

- чому учень / учениця має таку навчальну успішність (за умови, якщо вона низька);

- чи планує навчатися після школи, чому, ким хоче стати;
- чи подобається навчатися в школі;
- чим займається поза школою;

За допомогою тестування визначити рівень і характер навчальної мотивації учня / учениці.

V. Взаємодія з однокласниками. Ставлення до колективу

За допомогою спостереження й бесіди визначити:

- чи легко учень / учениця вступає в контакт з іншими;
- чи любить спілкуватися;
- чи має друзів, за що їх цінить;
- через що може посваритися з друзями;
- чи має потребу бути членом колективу;
- ставлення до негативних соціально-психологічних явищ у колективі (списування, підказки, заздрощі тощо).

VI. Взаємодія з дорослими.

- чи є улюблений вчитель;
- чи має учень дорослого друга, чим він йому допомагає;
- які стосунки має з учителями й батьками.

VII. Особливості характеру й темпераменту.

За допомогою тестування, спостереження чи опитування визначити:

- описати яскраво виражені позитивні чи негативні якості характеру:

- ✓ по відношенню до навчання (активність, дисциплінованість / чи навпаки);

- ✓ по відношенню до класу й школи (переживання успіхів і невдач свого класу, школи, боротьба за честь класу, ставлення до заходів, які

❧❧❧ Виробнича практика ❧❧❧
Психолого-педагогічні завдання

проводяться в класі, школі / чи навпаки);

✓ по відношенню до громадських обов'язків і доручень (відповідальність, почуття обов'язку / чи навпаки);

✓ по відношенню до праці (працелюбність, добросовісність / чи навпаки);

✓ по відношенню до однокласників і дорослих (доброта, товариськість, навіюваність / чи навпаки);

✓ по відношенню до речей (акуратність, бережливість / чи навпаки);

✓ по відношенню до самого себе (самолюбство, честолубство, скромність, гордість, сором'язливість);

– вольові якості характеру (наполегливість, самостійність, упертість, легка навіюваність тощо);

– прояв особливостей темпераменту (в емоційній сфері, працездатності, рухливості, товариськості).

Загальні психолого-педагогічні висновки:

– основні особливості особистості, проблеми особистості, яка формується; причини (внутрішні й зовнішні) проблем розвитку особистості: умови сімейного виховання, хвороби, відсутність певних здібностей, навичок роботи, неправильний педагогічний вплив тощо;

– визначення найважливіших психолого-педагогічних завдань, які стоять перед учителем (шляхи подальшої роботи з цим учнем / ученицею);

– рекомендації батькам і самому учню / учениці з розвитку особистості й подоланню труднощів.

ЦЕ ВАЖЛИВО! Рекомендації розробляються й подаються у звіті, але не оголошуються батькам та учню / учениці.

Перелік літератури для добору тестових психодіагностичних методик

– Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник [Текст] / [уклад.: М. В. Лемак, В. Ю. Петрище]. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.

– Періг І. М. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І. М.. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

Вимоги до оформлення звіту з практики

Додатки: заповнені учнями анкети тощо (подаються для підтвердження самостійності виконання завдань).